

BESZÁMOLÓ JELENTÉS
AZ
EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNEGYETEM
EGYETEMI KÖNYVTÁR
2009. ÉVI MUNKÁJÁRÓL
(RÖVIDÍTETT VÁLTOZAT)

A könyvtári reform megvalósítása

2009 márciusában a Szenátus elfogadta az Egyetemi Könyvtár hálózati koncepcióját, (XXXIV/2009. (III. 23.) Szen. sz. hat.), melynek nyomán módosításra került az ELTE SZMSZ. Megalakult a Könyvtári Tanács, amelyben a kari és a nem kari könyvtárak, valamint az EK szakmai területeinek felelős vezetői együtt végzik a kijelölt feladatokat, és megkezdődött a könyvtári hálózatra vonatkozó szabályozási tevékenység.

Központi szolgáltatások

Az Egyetem Horizon adatbázisának állapota december 31-én:

○ Bibliográfiai rekordok száma (összesen):	462731	(2008: 421218,	2007: 382310)
○ Authority rekordok száma (összesen):	556896	(2008: 517364,	2007: 466583)
○ Példány rekordok száma (összesen):	718013	(2008: 646939,	2007: 581896)

Rektori engedéllyel, és az ETR közreműködésével betöltésre kerültek szeptemberben az első éves hallgatók személyi adatai a könyvtári rendszerbe.

2009 decemberére elkészült az új integrált könyvtári rendszer közbeszerzési kiírásához szükséges műszaki leírás.

Újonnan csatlakozott a közös rendszerhez a BTK 3 nagy intézeti könyvtára: a Néprajzi, a Művészettörténeti és a Magyar Nyelvtudományi Intézet. Tanfolyamon és egyéni betanításban vett részt 22 fő. Új feldolgozók száma az éles adatbázisban: 8 fő. Folyamatosan növekedik az elektronikus kölcsönzést igénybe vevő könyvtárak száma.

Beindítottuk a kötetzeti szolgáltatást az ELTE szervezeti egységei számára, amely népszerűnek bizonyult: A Karok és más szervezeti egységek számára 732 kötetet állítottunk elő.

Lebonyolítottuk az Egyetem magyar és külföldi folyóiratainak közbeszerzési eljárását, amelynek keretében 246 081 963,-Ft értékben 869 féle folyóirat beszerzését koordináljuk, elvégezzük az érkeztetést, valamint a reklamálásokat. A magyar folyóiratokra vonatkozó eljárást meg kell ismételni.

Átdolgozásra kerültek a formai és tartalmi feltáró munkához szükséges könyvtári szabályzatok.

Szervezzük és elvégezzük az egyetem egységei által beküldött kiadványok nemzetközi cseréjét. Összesen 45 helyre küldtünk kiadványokat, melyek postázási költsége 251 000 Ft volt. A postázási költségeket új szolgáltató igénybe vételével jelentősen csökkentettük.

2009-ben 442 doktori disszertáció érkezett be, amelyek feldolgozása megtörtént.

Szerveztük és lebonyolítottuk a kulturális szakemberek kötelező továbbképzését, amelyet forrás megelőlegezésével az ELTE GMF támogatott. A képzésben részt vettek száma: 19 fő, ebből 9 fő az Egyetemi Könyvtár, 10 fő pedig a könyvtári hálózat könyvtárosa. A tanfolyamok költsége 2009-ben 1 225 000,- Ft volt.

Szakmai képzéseket szerveztünk és tartottunk az egyetemen dolgozó könyvtárosok számára a tárgyszavazás, szakozás, szerzeményi modul, szakirodalmi adatbázisok használata és a statisztika készítés módszerei témakörökben, 5 előadó az EK szakértője volt, míg két előadást külső szakértő tartott. 24 előadáson 189 fő vett részt.

A BTK Informatikai és Könyvtártudományi Intézetének 12 hallgatója vett részt szakmai gyakorlaton a tájékoztatás és a feldolgozás munkaterületein.

Az egyetem vezetésének kérésére új szolgáltatásként a tudományos teljesítménymérés támogatásaként 59 impakt faktor lista lekeresése és kiküldése készült el, valamint adatbázis-használati és tudománymetriai tréninget tartottunk oktatóknak.

K21 – könyvtári minőségfejlesztő program

2009-ben a programban résztvevők kidolgozták az önértékelési rendszer alapjait, feltérképezték a környezeti tényezőket, felméréseket végeztek a használók és a dolgozók körében, valamint megkezdődött a könyvtári munkafolyamatok és a szolgáltatási folyamatok számbavétele, elemzése. A felmérések eredményeinek kiértékelése folyamatban van. A

programban az ELTE 8 kara, az EK és más szervezeti egységek képviselőjében 25 fő vesz részt, és dolgozik együtt.

Beszerezési adatok:

Vételre az év folyamán 4 266 813 Ft-ot fordítottunk, részben a költségvetési keretből, részben az Országos Dokumentumellátó Rendszer pályázatán kapott összegből (2 650 000 Ft). Az ODR szolgáltatás postaköltségeként 231 025 Ft-ot használtunk fel, a fennmaradó összeget (2 418 975 Ft-ot) dokumentum-beszerezésre fordítottuk. Tovább növelte a beszerzési keretet a KELLŐ által biztosított több kedvezmény: a lekötött összeg után 27%-kal (tavaly 25%-kal), ODR vásárlás után 30%-kal vásárolhattunk olcsóbban, valamint minden esetben részesedtünk az első 68 példányig ingyenesen kínált kiadványokból (könyv, időszaki kiadvány).

A 2009. év gyarapodása a beszerzési módok szerint (összehasonlítva a 2008. évvel)

Beszerezési módok (db)	2008	2009	Változás
Vétel	2042	1599	78%
Csere	80	71	89%
Ajándék	1695	1596	94%
Köteles	1238	1441	116%
Egyéb	219	41	19%
Retrospektív	-	701	-
Összesen	5274	4713	90%

Beszerezési módok (összeg)	2008	2009	Változás
Vétel	5 445 749 Ft	4 266 813	78%
Csere	320 080 Ft	697 326	218%
Ajándék	5 206 276 Ft	5 915 604	114%
Köteles	2 868 503 Ft	3 621 033	126%
Egyéb	426 370 Ft	127 230	30%
Retrospektív	-	28 520 189	-
Összesen	14 266 978 Ft	14 525 656 (retro. nélkül)	103%

A folyóirat beszerzések a 2009-es évben sajnos mind darabszámra, mind pedig összegre elmaradtak a 2008-as évhez képest az alábbi táblázatokban részletezett adatok alapján:

Beszerezési módok (db)	2008 Pnapló	2009 Pnapló	Változás
vétel	243	193	79%
belföldi csere	21	9	43%
nemzetközi csere	206	141	68%
ajándék	221	258	117%
köteles	158	154	97%
hagyaték			
egyéb	5	4	80%
összesen	854	759	80%

Beszerezési módok (összeg)	2008 Pnapló	2009 Pnapló	Változás
vétel	2 031 563 Ft	1 901 429 Ft	94%
belföldi csere	31 000 Ft	22 000 Ft	71%
nemzetközi csere	1 015 800 Ft	576 300 Ft	57%
ajándék	568 800 Ft	602 800 Ft	106%
köteles	415 730 Ft	370 140 Ft	89%
hagyaték			
egyéb	70 000 Ft	10 500 Ft	15%
összesen	4 132 893 Ft	3 483 169 Ft	84%

Gyarapodás megoszlása (összeg)	2008 Pnapló	2009 Pnapló	Változás
Ár	2 030 563 Ft	1 901 429 Ft	94%
Becsérték	2 102 330 Ft	1 581 740 Ft	75%
összesen	4 132 893 Ft	3 483 169 Ft	84%

Szolgáltatások

A szolgáltatások színvonala nagymértékben javult, hosszabb lett az EK nyitvatartása, mely intézkedés nagy népszerűségnek örvend. Megújult és kibővült a digitálizáló műhely szolgáltatási kínálata. Tréningeket tartunk felhasználóinknak az adatbázisok használatának javítása érdekében. Gyorsabb lett a kiszolgálás, lerövidült az újonnan beszerzett könyvek feldolgozási ideje, így hamarabb hozzájutnak a keresett dokumentumokhoz az olvasók.

Forgalmi adatok

2009-ben regisztrált használók száma: 11 944 fő, aktív használó: 9 978, újonnan beiratkozottak száma: 3439.

Személyes, helybeni használat: 67 200, összes személyes használatból internet használat: 51 000, távhasználat (OPAC, honlap) 327 766. Kölcsönzések száma: 63 783. Hosszabbítások száma: 10 703, online hosszabbítás: 9853. Kiküldött felszólítók száma: 32 783. Könyvtárközi kölcsönzések: teljesített bejövő kérések száma: 832.

A honlap és a blog látogatottságának száma: 197 652.

Elvégzett beruházások saját költségvetésből:

Légfüggöny és fűtés korszerűsítése: 2 671 200,-Ft, könyvtári információs pult kialakítása: 3 000 000,-Ft, földszinti mellékhelység rekonstrukció: 468 960,-Ft, víz-csatorna kiépítés büfé létesítéséhez: 202 800,-Ft.

Rendezvények, kiállítások:

A rendezvények száma 16, melyek közül 4 kiemelkedő volt:

Múzeumok Éjszakája, melynek keretében 708 fő látogatott el a könyvtárba, a jegybevétel 171 000,-Ft volt, könyvelésből származó bevétel: 20 000,-Ft.

Kulturális Örökség Napja, tudományos előadások száma 5, a csoportos könyvtár- és restaurátorműhely-túrák száma 6 volt. 270 fő látogató volt, a részvétel ingyenes volt.

Kutatók Éjszakája, mely eseményre 100 fő látogatott el, a részvétel ingyenes volt. 5 tudományos előadást tartottunk ezen a napon.

Múzeumok Őszi Fesztiválja 18 rendezvény megtartásával zajlott le, 175 fő látogató, és 29 300,-Ft jegybevétellel.

A 12 kisebb rendezvényen (könyvbemutatók, konferenciák) 580 fő vett részt, melyek bevétele 200 300,-Ft volt.

Kiállítások látogatóinak száma összesen 1735 fő volt, melyek: Roger Fenton kiállítás (252 fő, 81 000,-Ft bevétel), Csillagok Törvényei (összesen 731 fő, 186 000,-Ft bevétel), Herbáriumok kiállítás (511 fő, 142 000Ft bevétel), Non Sola Scriptura (241 fő, 72 000,-Ft bevétel)

Kommunikációs tevékenység javítása

Az Egyetemi Könyvtár tevékenységét, eredményeit szélesebb körben és új eszközökkel mutatjuk be: Könyvtárosi Hírlevél 14 szám, Oktatói Hírlevél 8 szám, Gólyalevél 1 szám jelent meg.

Képeslapok, kiadványok, könyvek értékesítéséből 688 000,-Ft bevétel keletkezett, melyből a könyvvásári bevétel: 72 240,-Ft.

Megtörtént a „VIP” adatbázis kiépítése, és megszervezésre került annak folyamatos karbantartása.

Kialakítottuk a havi riportrendszert, javítottuk a statisztikai adatgyűjtés minőségét.

Szabályozási tevékenység javítása, új szabályzatok elkészítése

Pénzkezelési és elszámolási tevékenység szabályozása, biztonságosabb vagyonvédelem érdekében kulcskezelési szabályzat előkészítése, EK szolgáltatások és egyéb termékek értékesítésének szabályozása, számla és nyugta kitöltési útmutató kiadása.

Muzeális állomány

Osztályösszevonással és átszervezéssel megalakult a Kéziratok, és Régi Nyomtatványok Osztálya. Az átszervezés során az előre kidolgozott tervek alapján elkezdődött a gyűjtemények racionalizálása, a dokumentumok átirányítása.

A muzeális anyag elektronikus feldolgozásának állása 2009. december 31.-én: Ősnyomtatvány: 1204 db, XVI. század: 10112 db, XVII. század: 10582 db, XVIII. század: 41 db, RMK I-II-III: 1968 db, Rariora Hungarica: 1599 db.

A Magyar Digitális Képkönyvtár pályázati szerződésében foglaltak szerint az EK elkészített 2000 képet és azok leírását.

Állományvédelem, revízió

Lezárultak a revíziós utómunkálatok, melynek eredményeképpen a selejtlistán és a hiánylistán összesen 13734 cím szerepel.

A restaurátor műhelyben megkezdődött a Kézirattári raktár állományvédelmi ellenőrzése, felmérése, hő és páramérők, adatrögzítők, porszívó beszerzése. Teljes restaurálásra 43 db, kötésrestaurálásra 12 db könyv került, könyvcsat restaurálás pedig 2 db volt.

A kötészeti műhelyben könyvkötés összesen 2867 db készült, 2009-ben jelentősen megnövekedett az ELTE részlegek megrendelése, így a kötészet 1.646.000,- Ft bevételt termelt, melyet keret átadások formájában kaptunk meg.

Digitalizálás

Az összesen 52 digitalizált dokumentum közül 2009-ben 35 db saját állományból, a kulturális örökség részét képező kiemelkedő fontosságú kézirat (nyomtatvány, kódex) készült el.

Kiállításra, külső megrendelésre, illetve saját felhasználásra 1798 képoldal, és 4792 szövegoldal került digitalizálásra.

Tudományos tevékenység

Az EK munkatársai 12 konferencia előadást tartottak, 6 könyv és könyvfejezetet, 8 db szakcikket publikáltak, melyek közül 3 idegen nyelven is megjelent.